

POJAM STANDARDIZACIJE I NACIONALNO TELO ZA STANDARDIZACIJU

Ksenija Stojičić, dipl.inž.
standardizer u Grupi za hemiju i hemijske tehnologije
Institut za standardizaciju Srbije

7.5.2008

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU SRBIJE

KRATAK PREGLED TEMA

- POJAM STANDARDA
- KRATAK ISTORIJAT STANDARDIZACIJE
- NACIONALNA ORGANIZACIJA ZA STANDARDIZACIJU
- SARADNJA SA MEĐUNARODNIM I REGIONALNIM ORGANIZACIJAMA
- RAZVOJ I DONOŠENJE STANDARDA U INSTITUTU ZA STANDARDIZACIJU
- IZMENE KOJE DONOSI NOVI ZAKON O STANDARDIZACIJI
- UPUTSTVO ZA INFORMISANJE O STANDARDIMA
- STANDARDIZACIJA U OBLASTI MENADŽMENTA KVALITETOM, OCENJIVANJA USAGLAŠENOSTI I UPRAVLJANJA ZAŠTITOM ŽIVOTNE SREDINE

7.5.2008

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU SRBIJE

ŠTA JE STANDARD?

7.5.2008

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU SRBIJE

Standard je ono što se smatra osnovom za poređenje od strane vlasti ili je opšte priznato.

Vebsterov rečnik

Standard je dokument koji ima za cilj da ujednači oblik, veličinu, kvalitet i način ispitivanja nekog materijala ili proizvoda. (Izdaje se u Zavodu za standardizaciju.)

Prosvetina enciklopedija

7.5.2008

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU SRBIJE

Standard je dokument utvrđen konsenzusom i donet od priznatog tela kojim se za opštu i višekratnu upotrebu utvrđuju pravila, smernice ili karakteristike za aktivnosti ili njihove rezultate radi postizanja optimalnog nivoa uredenosti u određenoj oblasti.

**SRPS ISO/IEC Uputstvo 2:2007
Zakon o standardizaciji, 2005.godine**

Standardizacija je aktivnost na utvrđivanju odredaba za opštu i višekratnu upotrebu, u odnosu na stvarne i potencijalne probleme, radi postizanja optimalnog nivoa uredenosti u određenoj oblasti.

Zakon o standardizaciji, 2005.godine

7.5.2008

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU SRBIJE

ISTORIJAT STANDARDIZACIJE

- Standardizacija, kao sredstvo postizanja reda u određenoj oblasti, jeste disciplina koja je stara koliko i svet.
- Prirodne pojave kao što su kruženje planeta i sunca, rad pčela, mrava, spajanje atoma vodonika i kiseonika u molekul vode jesu primeri standarda.
- Kratak opis postupka izgradnje stubova u staroj Grčkoj, isklesan u kamenu – čuva se u Briselu
- 410x200x120 mm dimenzije cigle (Egipćani)

7.5.2008

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU SRBIJE

- Prvi industrijski standardi nastaju sa pojavom i razvojem serijske proizvodnje i industrije
- 1843. Godine Bavarske železnice naručuju seriju lokomotiva iz tri fabrike uz posebne zahteve
- 1875. Godine u Pruskoj su urađeni "Standardni nacrti za lokomotive, putničke i teretne vagone", dve godine kasnije izrađene prve standardne lokomotive "tip 1b" za pruske železnice
- Polovinom, 19. veka se javljaju pokušaji planske standardizacije za veličinu cigle, a 1887. godine je propisan standard za kvalitet i način ispitivanja cementa

7.5.2008

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU SRBIJE

- Ideja ujednačavanja obuhvata širok krug industrije u Evropi i Americi
- Nastaju standardni proizvodi za razna područja, čak su mnoge fabrike počele da koriste iste delove kod različitih proizvoda (zavrtnji, maticе, klinovi, čepovi,...)
- Fabrike iste struke međusobno usklađuju interne standarde
- Tadašnja velika preduzeća počinju osnivanje biroa za standardizaciju

7.5.2008

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU SRBIJE

- Počinje osnivanje nacionalnih standardizacija, i to: Velika Britanija 1901.godine; Holandija 1916.godine; Nemačka 1917.godine, itd.
- Prvu međunarodnu organizaciju za standardizaciju osnovali su elektrotehničari 1906. godine – Međunarodna elektrotehnička komisija IEC.
- Povećanjem obima robne razmene i trgovine, javlja se problem postojanja različitih standarda za iste proizvode u raznim zemljama kao ozbiljna prepreka trgovini.
- 1926. Godine osnovan je Međunarodni savez za standardizaciju predhodnica današnje Međunarodne organizacije za standardizaciju ISO.

7.5.2008

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU SRBIJE

Nacionalna organizacija za standardizaciju

- 1930.Godine izdate su prve norme u okviru pojedinih struka (građevinarstvo, železnica, pošta, vojska i druge)
- 1939.Godine formiran Komitet za normalizaciju u Kraljevini Jugoslaviji
- FNRJ osniva 1946.godine Biro za standardizaciju, a 1951. godine formira se Savezna komisija za standardizaciju
- Prvi jugoslovenski standard JUS B.H0. 001:1952, Ugajl - Opšti uslovi.

7.5.2008

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU SRBIJE

Institut za standardizaciju Srbije

- Zakon o standardizaciji ("Službeni list SCG", broj 44/05)
- Odluka o osnivanju Instituta za standardizaciju Srbije ("Službeni glasnik Srbije", broj 16/07)
- Rešenje o označavanju standarda i srodnih dokumenata u Republici Srbiji ("Službeni glasnik Srbije", broj 27/07)
- SRPS

7.5.2008

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU SRBIJE

Institut za standardizaciju Srbije vrši sledeće poslove:

1. donošenje i prodaju standarda i drugih dokumenata;
2. pravne poslove u oblasti standardizacije;
3. sertifikaciju sistema menadžmenta kvalitetom prema seriji standarda SRPS ISO 9000;
4. sertifikaciju sistema upravljanja zaštitom životne sredine prema seriji standarda SRPS ISO 14000;
5. sertifikacijom proizvoda;
6. homologaciju vozila, opreme i delova za vozila;
7. obrazovanje u oblasti standardizacije;
8. informiše o nacionalnoj, međunarodnoj, evropskoj i drugim nacionalnim standardizacijama (veb sajt, SRPS informacije, standardoteka).

7.5.2008

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU SRBIJE

Izmene koje donosi novi zakon o standardizaciji

- Institut za standardizaciju Srbije;
- Institut je samostalna neprofitna organizacija;
- uvode se organi Instituta: skupština, upravni odbor, direktor, nadzorni odbor i stručni savet;
- članovi Instituta mogu biti: privredno društvo, preduzeće i drugo pravno lice ili preduzetnik;
- sredstva za rad Instituta se obezbeđuju: prodajom standarda i drugih publikacija, naplatom usluga, naplatom članarine, iz sredstava neophodnih za finansiranje nadležnosti Srbije i drugo;
- oznaka srpskih standarda je SRPS;
- mogućnost da se standardi izdaju na jednom od zvaničnih jezika evropskih organizacija za standardizaciju;
- neobaveznost standarda

7.5.2008

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU SRBIJE

Član je sledećih međunarodnih i regionalnih organizacija:

- Međunarodne organizacije za standardizaciju (International Organization for Standardization - ISO) od 1950.godine;
- Međunarodne elektrotehničke komisije (International Electrotechnical Commission - IEC) od 1953.godine
- Evropskog komiteta za standardizaciju (CEN) sa statusom pridruženog člana od januara 2008. godine;
- Evropskog elektrotehničkog komiteta za standardizaciju (CENELEC) od 1.10.2005. godine sa statusom pridruženog člana;
- ISS sprovodi međunarodne šeme sertifikacije proizvoda i sprovodi multilateralne međunarodne sporazume čiji je potpisnik Srbija.

7.5.2008

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU SRBIJE

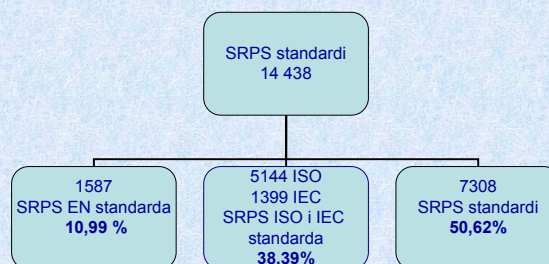
Značaj saradnje sa međunarodnim organizacijama

- Donošenje SRPS standarda prvenstveno preuzimanjem evropskih EN i međunarodnih ISO (IEC) standarda.
- SRPS EN i SRPS ISO - otklanjaju se barijere u trgovini sa inostranim partnerima
- Saradnja sa CEN-om i ISO-om predstavlja osnovu za ostvarivanje ciljeva naše zemlje a to su:
- pristupanje Svetskoj trgovinskoj organizaciji i
- pridruživanje EU.

7.5.2008

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU SRBIJE

USAGLAŠENOST NACIONALNIH STANDARDNA SA EVROPSKIM I MEĐUNARODNIM STANDARDIMA

7.5.2008

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU SRBIJE

- Delatnost ISO-a obavlja se kroz tehničke komitete (TC), koji mogu obavljati rad u okviru potkomiteta (SC) i radnih grupa (WG).
- Kada je ISS, kao član ISO-a, zainteresovan za rad nekog od tehničkih komiteta, ima pravo da delegira svoje predstavnike u taj komitet.
- Postoje dva tipa članstva u tehničkim komitetima: P-članstvo i O-članstvo.
- Nacrti međunarodnih standarda koje su usvojili odgovarajući tehnički komiteti šalju se svim članicama ISO radi glasanja.
- Međunarodni standard je usvojen i objavljuje se kada ga glasanjem odobri najmanje 75% članica ISO.

7.5.2008

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU SRBIJE

Razvoj i donošenje standarda u Institutu za standardizaciju

- Donošenje srpskih standarda odvija se u okviru komisija za određene oblasti, koje su uglavnom formirane po analogiji sa tehničkim komitetima (TC) Međunarodne organizacije za standardizaciju, njihovim potkomitetima (SC) ili radnim grupama (WG).
- Komisije su stručna tela ISS-a i to iz redova stručnjaka za određenu oblast, naučnih i istraživačkih ustanova, državnih organa i predstavnika odgovarajućih industrijskih grana.
- Komisije donose višegodišnje i godišnje planove rada, koji se usaglašavaju sa radom Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO), a u poslednje vreme sve više i radom evropskog Komiteta za standardizaciju (CEN).

7.5.2008

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU SRBIJE

FAZE U RAZVOJU STANDARDA

ISO standard

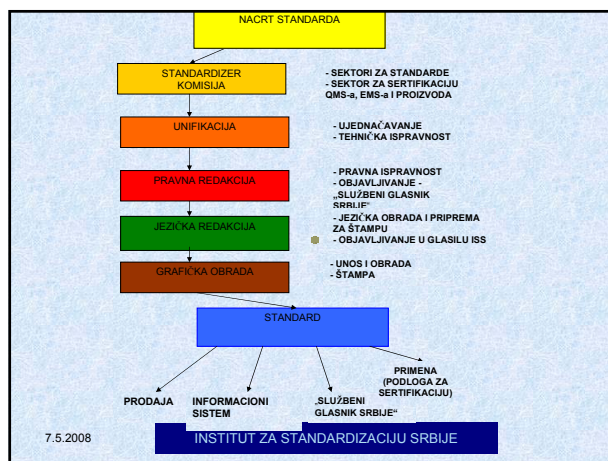

SRPS standard

7.5.2008

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU SRBIJE

7.5.2008

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU SRBIJE

Kako se informisati o standardima?

www.jus.org.yu

www.cen.eu

www.iso.org

7.5.2008

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU SRBIJE

The screenshot shows the homepage of the Institute for Standardization of Serbia (JUS). The header includes the name of the institute and its main activities: standardization, certification of management systems, certification of products, and accreditation of inspection and testing bodies. The main content area features a news item titled "Sazvana prva redovna sednica Skupštine Instituta u 2008. godini" (The first regular meeting of the Institute's Assembly in 2008). The meeting was held in Cetinje on April 24, 2008, at the Palace of the National Assembly. The news item includes a photograph of a statue and text detailing the agenda, such as the approval of the 2008 program of work and the election of the Assembly members. A sidebar on the left lists various categories like "O INSTITUTU" (About the Institute), "PUBLIKACIJE" (Publications), and "KATALOG" (Catalog). The footer contains contact information and a disclaimer.

This screenshot shows the "godini" (annual) section of the website. It features a large image of a statue and a detailed text block. The text discusses the 2008 annual meeting of the Assembly, held in Cetinje on April 24, 2008. It mentions the approval of the 2008 program of work and the election of the Assembly members. The text also highlights the importance of the meeting in the context of the institute's activities and the role of its members. A sidebar on the left lists various categories like "PUBLIKACIJE" (Publications) and "KATALOG" (Catalog). The footer contains contact information and a disclaimer.

This screenshot shows the "Katalog" (Catalog) section of the website. It features a large image of a catalog cover titled "Katalog 2008" (Catalog 2008). The text block provides information about the catalog, including its purpose and how to use it. It lists various categories like "Međunarodna klasifikacija standarda (ICS)" (International Classification of Standards) and "Nacionalna klasifikacija standarda" (National Classification of Standards). A sidebar on the left lists various categories like "PUBLIKACIJE" (Publications) and "KATALOG" (Catalog). The footer contains contact information and a disclaimer.

File Edit 18 na Omljene ikone Pomoć

http://www.jus.org.yu/2009%20KATALOG%20STRUKTURNA%202008.pdf

Save & Copy Search Select 120%

01.060	Veštinne jedinice	
01.070	Označavanje bojama	13
01.075	Slovene oznake	
01.080	Grafički simboli	
01.100	Tehnički crteži	
01.110	Tehnička proizvodna dokumentacija	13.020
01.120	Standardizacija. Opšta pravila	13.030
01.140	Informacione nauke. Izdavaštvo	13.040
		13.050
		13.060
		13.080
		13.100
		13.110
		13.120
		13.140
		13.160
		13.180
		13.200
		13.220
		13.230
		13.240
		13.260
		13.280
		13.300
		13.310
		13.320
		13.340

03 SOCIOLOGIJA, USLUGE, ORGANIZACIJA I UPRAVLJANJE KOMPANIJOM, ADMINISTRACIJA, TRANSPORT

03.020 Sociologija, Demografija 13.190
 03.040 Rad, Zapošljavanje 13.200
 03.060 Finansije, Bankarstvo, Monetarni sistemi, Osiguranje 13.220
 03.080 Usluge 13.230
 03.100 Upravljanje i organizacija kompanija 13.240
 03.120 Kvalitet 13.260
 03.140 Patenti, Intelektualna svojina 13.280
 03.160 Zakonodavstvo, Administracija 13.300
 03.180 Obrazovanje 13.310
 03.200 Održav, Turizam 13.320
 03.220 Transport 13.340
 03.240 Proširska usluge

Discussions Discussions not available on http://www.jus.org.yu/

Internet

File Edit 18 na Omljene ikone Pomoć

http://www.jus.org.yu/2009%20KATALOG%202014%2013-2008.pdf

Save & Copy Search Select 119%

13.020 ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

13.020	SRPS ISO 14040	2000	Upravljanje zaštitom životne sredine - Ocjenjivanje životnog ciklusa - Principi i okvir identifikacije sa ISO 14040:1997	Environmental management - Life cycle assessment - Principles and framework	17
13.020	SRPS ISO 14041	2002	Upravljanje zaštitom životne sredine - Ocjenjivanje životnog ciklusa - Definisane cilje i predmeta i analiza inventara	Environmental management - Life cycle assessment - Goal and scope definition and inventory analysis	28
13.020	SRPS ISO 14043	2005	Upravljanje zaštitom životne sredine - Ocjenjivanje životnog ciklusa - Interpretacija životnog ciklusa	Environmental management - Life cycle assessment - Life cycle interpretation	21
13.020	SRPS ISO/TS 14048	2006	Upravljanje zaštitom životne sredine - Ocjenjivanje životnog ciklusa - Dokumentacioni format podataka	Environmental management - Life cycle assessment - Data documentation format	45
13.020	OHSAS 18001	2007	Sistemi upravljanja zaštitom zdravlja i bezbednošću na radu - Zastveni dokumenti	Occupational health and safety management systems - Specification	20
13.020	OHSAS 18002	2007	Sistemi upravljanja zaštitom zdravlja i bezbednošću na radu - Uputstva za primenu OHSAS 18001	Occupational health and safety management systems - Guidelines for the implementation of OHSAS 18001	53
13.020.10	SRPS ISO 14001	2005	Sistemi upravljanja zaštitom životne sredine - Zastveni sa uputstvom za primenu	Environmental management systems - Requirements with guidance for use	29

Discussions Discussions not available on http://www.jus.org.yu/

Internet

File Uređivanje Prikaz Omljene ikone Alate Pomoć

http://www.jus.org.yu/

godini

U skladu sa Statutom Instituta za standardizaciju Srbije, na predlog Upravnog odbora, predsjednik Skupštine Instituta g. Slobodan Cveković sazvao je prvu redovnu sednicu Skupštine u 2008. godini. Sednica se održala u četvrtak, 24. aprila 2008. godine u Palati Vlade Republike Srbije (Biv. SVJ 1) na Novom Beogradu. Na ovoj sednici Skupština bi, pored ostalog, trebalo da donese Program rada Instituta za 2008. godinu, kalkulatorski finansijski plan Instituta za 2008. godinu i Plan donošenja spisaka standarda i srodnih dokumenata za 2008. godinu, i to u skladu sa svojim nadležnostima iz Odluke o osnivanju Instituta i Statuta Instituta. Pomenuti dokumenti se prije od donošenja na taj način da o njima neposredno odlučuju članovi Instituta. Iz tog razloga izuzetno je važno da u radu ove sednice učestvuje što veći broj članova, a po mogućnosti i svi članovi Instituta, fizička i pravna lica, kao i predstavnici osnivača.

Stalno otvoren poziv - postanite i vi član Instituta za standardizaciju Srbije!

Ako ste zainteresovani za donošenje spisaka standarda i srodnih dokumenata, kao i za saviranje drugih poslovnih interesa u vezi sa spisakim, evropskim i međunarodnim standardima, kao i sveukupnom djelatnošću Instituta, pozivamo vas da se učlanite u Institut. U ovom trenutku Institut ima 116 članova (101 pravo i 15 fizičkih lica).

U Institut se mogu učlaniti pravna i fizička lica. Pravo i obaveze članova Instituta, kao i druga pitanja u vezi sa radom Instituta i njegovim programom, bježe su uređeni Statutom i Pravilnikom o članstvu. Visina članarine određena je Odlukom o uslovima članarine za 2008. godinu, a pogodnosti za članove - Odlukom o pogodnostima na koje imaju pravo članovi Instituta. Obve obduke doneo je Upravni odbor Instituta na sednici održanoj 8. februara 2008. godine.

Da biste postali član Instituta potrebno je samo da popunite prijavi za učlanjenje u izjavi o pristajanju i prihvatanju prava i obaveza koje pristižu u članstvu, i pošaljete je na adresu Instituta. Obrazac prijave za primenu lica i predzetrika možete preuzeti u formatu PDF ili Word, a za fizička lica u formatu PDF ili Word. Popunjeni obrazac prijave možete da dostavite lično ili poštom, na adresu: Institut za standardizaciju Srbije, ul. Sretna Braćuvska br. 2, 11030 Beograd.

Dodatne informacije u vezi sa učlanjenjem u Institut mogu se dobiti od službenika u Informacionom centru Instituta, i to putem telefona br. (011) 3541-293, telefaksa br. (011) 3541-257 ili elektronske pošte, na adresu

Discussions Discussions not available on http://www.jus.org.yu/

Internet

File Uređivanje Prikaz Omljene ikone Alate Pomoć

http://www.jus.org.yu/godina.html

ISS

Kontakt / Linkovi / Mapa prezentacije / Home /

AKTUELNOSTI

0 INSTITUTU
 Priznao status
 Finansiranje
 Delatnost
 Rukovodstvo
 Clanstvo u Institutu
 Clanarina
 Unutrašnja organizacija
 Organi
 Tehnička radna tela
 Dokumenti
 Međunarodna saradnja
 Arhiva

2002: 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16

2003: 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

2004: 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

2005: 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

2006: 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

2007: 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

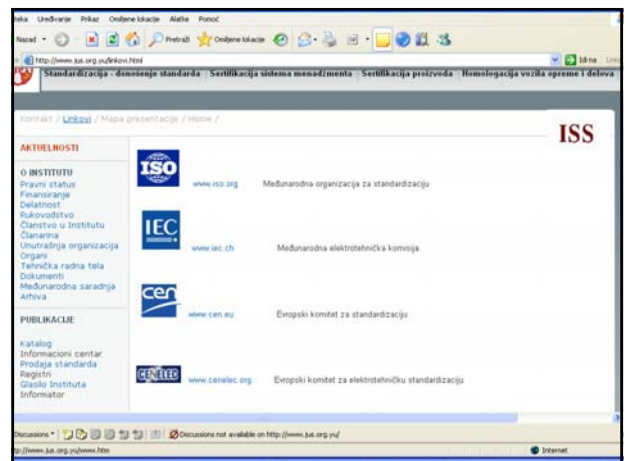
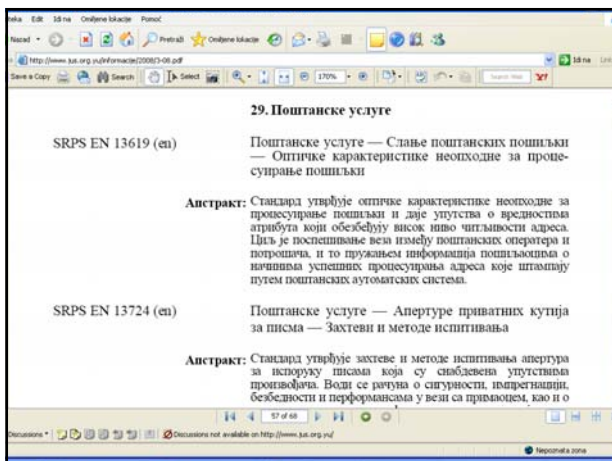
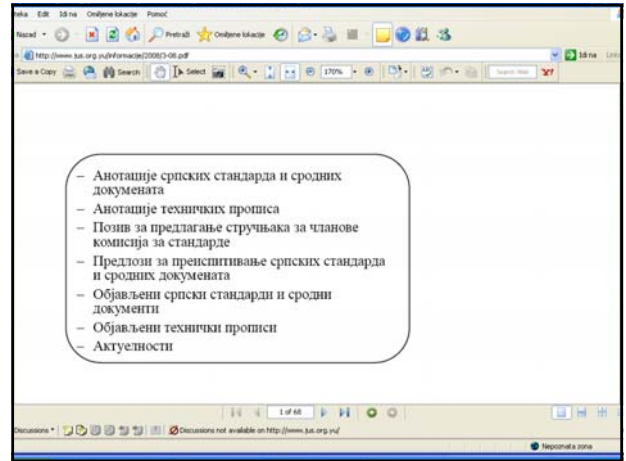
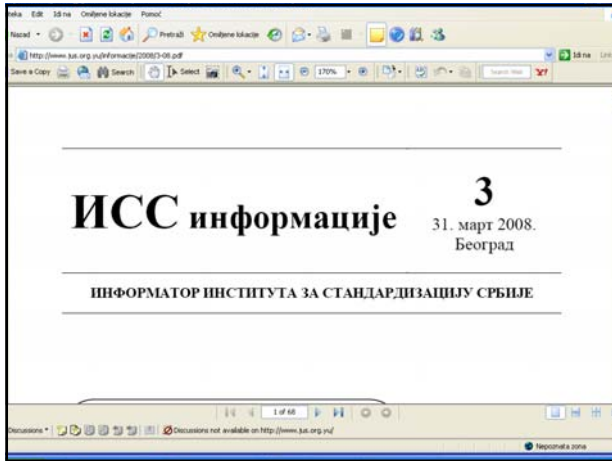
2008: 1 2 3

PUBLIKACIJE

Katalog
 Informacioni centar
 Prodaja standarda
 Registri
 Glasilo Instituta
 Informator

Discussions Discussions not available on http://www.jus.org.yu/

Internet

STANDARDIZACIJA U OBLASTI KVALITETA

- Postoje sledeće komisije u ovoj oblasti (formirane po analogiji sa tehničkim komitetima u ISO-u):
- **KS A176 Menadžment kvalitetom i obezbeđenje sistema kvaliteta** – izrada standarda i uputstava iz oblasti upravljanja kvalitetom, obezbeđenja sistema kvaliteta i ocene usglašenosti
- Prati rad i učestvuje u radu ISO/TC 176 (Quality management and quality assurance) i Komiteta CASCO ISO-a (Committee on conformity assessment)
- **KS 207 Menadžment zaštitom životne sredine**
Obuhvata standardizaciju u oblasti sistema menadžmenta zaštitom životne sredine i sredstvima koja omogućavaju podršku održivom razvoju
- Prati rad i učestvuje u radu ISO/TC 207 (Environmental management)

7.5.2008

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU SRBIJE

PREGLED RADA KOMISIJE KS 207 I RADA KOMITETA ISO/TC 207

- **ISO/TC 207/SC 1 – Sistemi upravljanja zaštitom životne sredine**

SRPS ISO 14001:2005, Specifikacije sa uputstvom za primenu
(ISO 14001:2004, IDT)

SRPS ISO 14004:2005, Opste smernice za principe, sisteme i postupke (ISO 14004:2004, IDT)

ISO/CD 14005

Environmental management systems - Guidelines for a staged implementation of an environmental management system, including the use of environmental performance evaluation

7.5.2008

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU SRBIJE

ISO/TC 207/SC 2 – Provera u oblasti zaštite životne sredine

SRPS ISO 19011:2003, Uputstva za proveru QMS/EMS
(ISO 19011:2002, IDT)

SRPS ISO 14015:2005, Ocenjivanje zaštite životne sredine lokacija i organizacija (EASO) (ISO 14015:2001, IDT)

ISO/TC 207/SC 3 - Oznake i deklaracije u oblasti zaštite životne sredine

SRPS ISO 14020:2003, Opsti principi (ISO 14020:2000, IDT)

SRPS ISO 14021:2004, Samodeklarisane tvrdnje o zaštiti životne sredine (ISO 14021:1999, IDT)

SRPS ISO 14024:2003, Oznacavanje tipa I – Principi i procedure
(ISO 14024:1999, IDT)

SRPS ISO 14025:2007, Deklaracija o zaštiti životne sredine tipa III - Principi i procedure (ISO 14025:2006, IDT)

7.5.2008

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU SRBIJE

ISO/TC 207/SC 4 – Vrednovanje ucinka zaštite životne sredine

SRPS ISO 14031:2005, Ocenjivanje ucinka zaštite životne sredine
(ISO 14031:1999, IDT)
(ISO/TR 14032:1999, Primeri za ilustraciju primene ISO 14031)

ISO/TC 207/SC 5 – Ocenjivanje životnog ciklusa

SRPS ISO 14040:2000, Principi i okvir (ISO 14040:1997, IDT)

naSRPS ISO 14040, Principi i okvir (ISO 14040:2006, IDT)

SRPS ISO 14041:2002, Definisavanje cilja i predmeta i analiza inventara
(ISO 14041:1998, IDT) (u ISO-u povučen i zamenjen ISO 14044:2006)

naSRPS ISO 14044, Zahtevi i uputstva za primenu
(ISO 14044:2006, IDT)

SRPS ISO 14042:2005, Ocenjivanje uticaja životnog ciklusa (ISO 14042:2000, IDT) (u ISO-u povučen i zamenjen ISO 14044:2006)

SRPS ISO 14043:2005, Interpretacija životnog ciklusa (ISO 14042:2000, IDT) (u ISO-u povučen i zamenjen ISO 14044:2006)

7.5.2008

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU SRBIJE

SRPS ISO 14047 – u radu, Primeri primene ISO 14042
SRPS ISO/TS 14048:2006, Dokumentacioni format podataka (*ISO/TS 14048:2002, IDT*)
SRPS ISO/TR 14049:2005, Primeri primene ISO 14041 u definisanju cilja i predmeta i analize inventara životnog ciklusa (*ISO/TR 14049:2000, IDT*)

ISO/TC 207/SC 7 – Upravljanje gasovima staklene bašte i odgovarajuće aktivnosti

SRPS ISO 14064-1:2007, Gasovi staklene bašte - Deo 1: Specifikacija za kvantitativno iskazivanje i izveštavanje o emisijama i uklanjanju gasova staklene bašte, sa uputstvom za primenu na nivou organizacije (*ISO 14064-1:2006, IDT*)

SRPS ISO 14064-2:2007, Gasovi staklene bašte - Deo 2: Specifikacija za kvantitativno iskazivanje, praćenje i izveštavanje o smanjenjima emisije ili povećanjima uklanjanja gasova staklene bašte, sa uputstvom za primenu na nivou projekta (*ISO 14064-2:2006, IDT*)

SRPS ISO 14064-3, Globalna promena klime (validacija, registracija, verifikacija i sertifikacija...) - u radu

7.5.2008

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU SRBIJE

ISO/TC 207, Sekretarijat TC 207

SRPS ISO Uputstvo 64:2000, Uputstvo za uključivanje aspekata životne sredine u standarde za proizvode (*ISO Guide 64:1997, IDT*)

SRPS ISO 14050:2005, Rečnik (*ISO 14050:2002, IDT*)

SRPS ISO/TR 14061:2003, Informacija kao pomoc šumarskim organizacijama u primeni ISO 14001 i ISO 14004 (u ISO-u povučen 2006)

SRPS ISO/TR 14062 :2005, Integrisanje aspekata zaštite životne sredine u razvoj proizvoda (*ISO/TR 14062:2002, IDT*)

naSRPS ISO 14063, Komunikacije u oblasti zaštite životne sredine – Smernice i primeri (*ISO/TR 14063:2006, IDT*)

7.5.2008

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU SRBIJE

**PREGLED RADA KOMISIJE KS A176
I RADA KOMITETA ISO/TC 176
ISO/TC 176 komitet za standarde za
sisteme menadžmenta kvalitetom**

Ukupno 17 standarda:

17 važećih

3 u reviziji

2 nova projekta (u različitim fazama izrade)

Standardi u reviziji

ISO/DIS 9001, Sistem menadžmenta kvalitetom – Zahtevi;

ISO/CD 9004, Ostvarivanje trajnog uspeha – Pristup preko menadžmenta kvalitetom

7.5.2008

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU SRBIJE

**PODELA STANDARDA ZA SISTEME MENADŽMENTA
KVALITETOM**

- Standardi koji utvrđuju zahteve

- Standardi koji daju dodatna uputstva

- Standardi koji daju dodatne informacije o sistemima menadžmenta kvalitetom

- Standardi koji se odnose na merenje zadovoljstva korisnika

7.5.2008

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU SRBIJE

Standardi koji utvrđuju zahteve

SRPS ISO 9001:2001, Sistem menadžmenta kvalitetom –
Zahtevi (*SRPS ISO 9001:2000, IDT*)

SRPS ISO/TS 16949:2006, Sistem menadžmenta
kvalitetom – Posebni zahtevi za primenu ISO 9001:2000
za isporučiocce proizvoda i usluga za automobilsku
industriju (*ISO/TS 16949:2002, IDT*)

7.5.2008

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU SRBIJE

Standardi koji daju dodatne informacije o sistemima menadžmenta kvalitetom

SRPS ISO 9000:2007, Sistem menadžmenta kvalitetom
– Osnove i rečnik (*SRPS ISO 9001:2005*)

SRPS ISO 19011:2003, Uputstvo za proveru
QMS/EMS (*ISO 19011:2002, IDT*)

SRPS ISO 10005:2007, Uputstvo za planove kvaliteta
(*ISO 10005:2005, IDT*)

SRPS ISO 10007:2007, Uputstvo za upravljanje
konfiguracijom (*ISO 10007:2003, IDT*)

7.5.2008

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU SRBIJE

Standardi koji daju dodatne informacije o sistemima menadžmenta kvalitetom- nastavak

SRPS ISO/TR 10013:2003, Uputstvo za dokumentaciju
QMS (*ISO/TR 10013:2001, IDT*)

dtSRPS ISO 10014, Uputstvo za upravljanje ekonomijom
kvaliteta (*10014:2006+Cor.1/2007, IDT*)

SRPS ISO 10015:2002, Sistem menadžmenta kvalitetom –
Uputstvo za obuku (*ISO 10015:1999*)

SRPS ISO 10017:2007, Uputstvo za primenu statističkih tehnika za
ISO 9001:2000 (*ISO/TR 10017:2003, IDT*)

SRPS ISO 10019:2007, Uputstvo za izbor konsultanata za sistem
menadžmenta kvalitetom i korišćenje njihovih usluga
(*ISO/TR 10019:2005, IDT*)

7.5.2008

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU SRBIJE

Standardi koji daju dodatna uputstva

SRPS ISO 9004:2001, Uputstvo za poboljšanje performansi
(*ISO 9004:2000, IDT*)

SRPS ISO 10012:2007, Menadžment sistemom merenja –
Zahtevi za procesima merenja i mernom
opremom (*ISO 10012:2003, IDT*)

SRPS ISO 10006:2007, Uputstvo za menadžment
kvaliteta u projektima
(*ISO 10006:2003, IDT*)

7.5.2008

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU SRBIJE

Standardi koji se odnose na merenje zadovoljstva korisnika

dtSRPS ISO 10001, Uputstva za kodekse ponašanja za organizacije (*ISO 10001:2007, IDT*)

dtSRPS ISO 10002, Sistem menadžmenta kvalitetom – Zadovoljstvo korisnika – Uputstvo za postupanje sa prigovorima u organizaciji (**ISO 10002:2004**)

ISO 10003:2007, Uputstvo za rešvanje sporova izvan organizacije (**SRPS se prevodi**)

ISO/CD TS 10004, Uputstvo za praćenje i merenje zadovoljstva korisnika (**novi projekat**)

7.5.2008

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU SRBIJE

Zaključak

Komisija KS A176 je do sada:

- objavila **važećih 14 standarda**
- usvojila kao DT, **3 standarda**
- **preostao je jedan standard koji se prevodi, ISO 1003:2007**
- **preostale revizije se prate i izmene unose paralelno sa izmenama u ISO-u.**

7.5.2008

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU SRBIJE

Stanje standardizacije u komitetu CASCO i srpskih standarda iz te oblasti

CASCO

Ukupno ima 30 standarda, od njih je:

- 26 važećih (od kojih je 16 standarda objavljeno i kod nas, a 2 su DT, dok jedan NA)
- 4 nova projekta (ISO 17005, ISO 17007 i standard ISO 17043 koji će zameniti ISO uputstva ISO 43-1 i ISO 43-2, i ISO/IEC WD 17065)

7.5.2008

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU SRBIJE

Podela standarda u oblasti CASCO na pojedine vrste ocenjivanja usaglašenosti

Akreditacija(SRPS ISO 17011)

- Laboratorija (SRPS ISO 17025)
- Kontrolnih tela (SRPS ISO 17020)
- Sertifikacionih tela (SRPS ISO 17021):
 - za sisteme: kvaliteta (SRPS ISO 9001), zaštite životne sredine (SRPS ISO 14001), bezbednosti hrane (SRPS ISO 22000) i bezbednosti i zdravlja na radu (OHSAS 18001)
 - sertifikacionih tela za proizvode (SRPS ISO uputstvo 65)
 - sertifikacionih tela za osoblje (SRPS ISO 17024)

7.5.2008

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU SRBIJE

SPISAK OBJAVLJENIH STANDARDARDA U OBLASTI OCENJIVANJA USAGLAŠENOSTI

SRPS ISO/IEC Uputstvo 7 :1992, Zahtevi za srpske standarde namenjene za atestiranje proizvoda *(ISO/IEC Guide 7:1986, IDT)*

SRPS ISO/IEC Uputstvo 23 :1992, Metode ukazivanja na saobraznost sa standardima za sisteme atestiranja proizvoda preko treće strane *(ISO/IEC Guide 23:1983, IDT)*

SRPS ISO/IEC Uputstvo 28 :2008, Uputstvo za sistem sertifikacije proizvoda preko treće strane *(ISO/IEC Guide 28:2004, IDT)*

dtSRPS ISO/IEC Uputstvo 43-1, Provera stručnosti rada putem međulaboratorijskih ispitivanja- Deo 1: Razvoj i funkcionisanje šema za proveru stručnosti rada *(ISO/IEC Guide 43-1:1997, IDT)*

7.5.2008

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU SRBIJE

SPISAK OBJAVLJENIH STANDARDARDA U OBLASTI OCENJIVANJA USAGLAŠENOSTI

dtSRPS ISO/IEC Uputstvo 43-2, Provera stručnosti rada putem međulaboratorijskih ispitivanja- Deo 2: Izbor i primena šema za proveru stručnosti rada od strane tela za akreditaciju laboratorija *(ISO/IEC Guide 43-2:1997, IDT)*

ISO/IEC CD 17043, Opšti zahtevi za proveru stručnosti ispitivanja *(zamenice ISO/IEC Guide 43, 1 i 2 deo)*

SRPS ISO/IEC Uputstvo 53 :2007, Uputstvo za korišćenje sistema menadžmenta kvalitetom isporučioaca pri sertifikaciji proizvoda preko treće strane *(ISO/IEC Guide 53:2005, IDT)*

SRPS ISO/IEC Uputstvo 60 :2007, Kodeks dobre prakse *(ISO/IEC Guide 60:2004, IDT)*

7.5.2008

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU SRBIJE

SPISAK OBJAVLJENIH STANDARDARDA U OBLASTI OCENJIVANJA USAGLAŠENOSTI

SRPS ISO/IEC Uputstvo 65:1999, Opšti zahtevi za organizacije koje sprovode sisteme sertifikacije proizvoda *(ISO/IEC Guide 65:1996, IDT)*

SRPS ISO/IEC Uputstvo 67:2007, Osnovni principi sertifikacije proizvoda *(ISO/IEC Guide 67:2004, IDT)*

SRPS ISO/IEC Uputstvo 68:2006, Sporazumi o priznavanju i prihvatanju rezultata ocenjivanja usaglašenosti *(ISO/IEC Guide 68:2002, IDT)*

SRPS ISO/IEC 17000:2005, Ocenjivanje usaglašenosti - Rečnik i opšti termini *(ISO/IEC 17000:2004, IDT)*

7.5.2008

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU SRBIJE

SPISAK OBJAVLJENIH STANDARDARDA U OBLASTI OCENJIVANJA USAGLAŠENOSTI

dtSRPS ISO/PAS 17001, Nezavisnost i nezavisna tela – Principi i zahtevi *(ISO/PAS 17001:2005, IDT)*

SRPS ISO/PAS 17002:2007, Poverenje – Principi i zahtevi *(ISO/PAS 17002:2004, IDT)*

SRPS ISO/PAS 17003:2007, Prigovori i žalbe – Principi i zahtevi *(ISO/PAS 17003:2004, IDT)*

SRPS ISO/IEC 17011:2007, Opšti zahtevi za akreditaciona tela koja akredituju tela za ocenjivanje usaglašenosti *(ISO/IEC 17011:2004, IDT)*

7.5.2008

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU SRBIJE

SPISAK OBJAVLJENIH STANDARDARDA U OBLASTI OCENJIVANJA USAGLAŠENOSTI

SRPS ISO/IEC 17020:2002, Opšti kriterijumi za rad različitih tela koja obavljaju kontrolisanje (**ISO/IEC 17020:1998, IDT**)

SRPS ISO/IEC 17021:2007, Zahtevi za tela koja sprovode sertifikaciju sistema menadžmenta kvalitetom (**ISO/IEC 17021:2006, IDT**)

SRPS ISO/IEC 17024:2005, Opšti zahtevi za tela koja obavljaju ocenjivanje osoblja (**ISO/IEC 17024:2003, IDT**)

SRPS ISO/IEC 17025:2006, Opšti zahtevi za kompetentnost laboratorija za ispitivanje i laboratorija za etaloniranje (**ISO/IEC 17025:2005, IDT**)

7.5.2008

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU SRBIJE

SPISAK OBJAVLJENIH STANDARDARDA U OBLASTI OCENJIVANJA USAGLAŠENOSTI

SRPS ISO/IEC 17030:2005, Opšti zahtevi za znak usaglašenosti preko treće strane (**ISO/IEC 17030:2003, IDT**)

naSRPS ISO/IEC 17040, Opšti zahtevi za kolegijalno ocenjivanje tela za ocenjivanje usaglašenosti i akreditacionih tela (**ISO/IEC 17040:2005, IDT**)

SRPS ISO/IEC 17050-1:2005, Deklaracija isporučioaca o usaglašenosti– Deo1: Opšti zahtevi (**ISO/IEC 17050-1:2004, IDT**)

SRPS ISO/IEC 17050-2:2005, Deklaracija isporučioaca o usaglašenosti– Deo2: Dokumentacija podrške (**ISO/IEC 17050-2:2004, IDT**)

7.5.2008

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU SRBIJE

Hvala na pažnji!

Institut za
standardizaciju
Srbije
Stevana Brakusa 2
Banovo brdo
Beograd
Telefoni:
3541-260
3541-261
Fax:
3541-257

7.5.2008

INSTITUT ZA STANDARDIZACIJU SRBIJE